

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.

Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Pünkösöd.

Husvét után való ötvenedik napon a Szent-Lélek eljövételének emlékét ünnepli a kereszténység. Az emberiség megváltója, szent tanításának igazságáért keresztre feszített s az ó-kor bitófája, az eszmény, az igazság diadalának szent szimbólumává s kiindulási pontja lett a népjogok, a világ-szabadság kiküzdésének.

A felénk, tanulatlan halászokra, — Krisztus apostolaira, tüzes nyelvek alakjában szállt pünkösöd napján az erősítő malaszt s bátorsággal tölté el lelküket isteni küldetésük teljesítésére.

És az apostolok elmentek tanítani minden nemzeteket Isten imadására, felebaráti szeretetre, mások jogainak tiszteletben tartására, az egyének, népek, nemzetek szent és dicső szabadságának kivívására. A Megváltó tanítása szerint s annak tövises útján haladva győzedelmeskedett a Názáreti által hirdetett boldogító, magasztos eszme. A zsarnok cezárok elpusztult kéjlakából kiszabadult rabszolgákat a polgárjogok védsáncába vette a jogainak tudatára emelkedett eddig elnyomott emberiség.

Milyen fenséges példája ez a hivatásszerű, az elvállalt, vagy örökölt nemes feladatért való odaadásnak, az üdvös célokért, magasztos eszmékért való felbuzdulásnak. Az Isten-Ember igazságának tanítására inté, erősíté, buzdítá az égi szöveget az apostolokat, kik azt tántoríthatatlanul követték.

Korunknak is van intő szöze, minket is kötelez egy szent parancs: „A Haza minden előtt!” Nemzeti hősök, dicső félistenek példaadása,

vértanúsága, földöntúli glóriával körülragyogva hirdeti ezt a parancsot. Tekintsük ezt lelkesítő, buzdító s erősítő égi szöveget. S szent igazságként, dogmaként valljuk, hogy e szöveg: haza, foglaltatik az emberi szeretet és ohajtás tárgyainak egész összessége.

Az apostolok küldetése egész világra szölt s annak szentül megfelelték; mi élünk itt a leg-szentebb kapcsolatokkal egybefoglalt emberek társaságában, ebben az égi végzemény által öröklül adott hazában szabja meg emberi és honfitisztunk a közjóra, a haza üdvére irányuló működést.

Erre int minket pünkösöd ünnepe.

Hasznos madarak védelme.

Megütőközéssel kell tapasztalunk, hogy a hasznos madaraink száma egyre fogy, és ha ennek okát kutatjuk, akkor utálattal fogunk elfordulni a rémtettektől, melyeket maga az ember vitt véghez. Ha oly állatokat elpusztítottak, melyek az ember útjában mint türethetetlenek állottak, az nagyon természetes, de hogy olyanok lettek irtva, melyek ártatlanok, sőt hasznosak, ez oly körülmény, melyet megakadályozni most már úgyszólván kötelességünk. Vessünk csak egy pillantást a hasznos madarakra. A fecske például megteszi ősszel ösztön-szerű vándorúját, tavasszal visszajön, de ha ezt a vándorútját figyelemmel kísérjük, látjuk azt is, hogy tavasszal számban erősen megfogva térnek vissza. Mert vándorútja alatt kifárad és a déli országok tengerpartjain pihenőre tér. Ott pedig százával öldözik le nem sólyomok, karvalyok, hanem emberek halokat állítanak fel, vagy drótot feszítenek ki és abba azután villamos áramot bocsátanak, a mi kedves dalnokaink pedig a porba hullanak, mert ingyeneknek husára van szüksége, a divat pedig női kalapokra kívánja toll-disztét. Nemde, rettenetes?

És így jár sok más vándormadár is. De láttunk ám eleget itt is, elég történik itt is, aminek megtörténnie nem volna szabad. Léppel, kelepőcével nálunk is fogdossák össze a hasznos énekes madarakat: azután kalitkába zárják, a nők szeretettel cirogatják és dődelgetik, pedig dehogy is kell annak az a szeretet, mit vétett, hogy ok nélkül szabadságától megfosztották, ó vágyik ki a szabad természetbe, talán a kalitka rácsán keresztül meglátja bánatos párját. Ha szeretik a madarakat, van rá sokkal több alkalom, hogy azt velük érezzessék.

Aki a természet alkotásaiban gyönyörködni tud, az el sem tudja képzelni az erdőt, a mezőt madár nélkül, mert az másképp kienné válik.

Ha mindennapi munkánkba belefáradunk szívesen keressük fel a szabad természetet, valami ligetben telepedünk le pihenni és milyen jól esik, milyen fölemelő, ha csicsérgő madarak énekükkel szórakoztatnak; igen, mert hisz alig van a világnak egy teremtménye, mely annyi érzéssel és hévvel dalol a szerelemről. Micsoda dallam tör elő ebből a kicsi torokból? Nemesak a dal, amivel bennünket szórakoztatnak, hanem a haszon, melyet különösen kártekonny rovarok pusztításával hoznak, teszi őket érdemessé arra, hogy kiméljük, sőt hogy a megélhetésüket tőlünk telhetően előmozdítsuk.

Erre a következtetésre hírneves természettudósok jöttek rá, mert amíg a hasznos madarak száma fogyott, rohamosan nőtt a kártekonny rovaroké, melyek a mező-és erdőgazdaságot komolyan veszélyeztetik, úgy hogy a tudósokat meg kellett hallgatni és ma már szigorú törvény gátat vetett az ok- és cél nélküli pusztításnak. Ezen törvénynek érvényt is kell azonban szerezni. A modern erdő-és mezőgazdaságot szintén okolhatjuk nemileg, mert az erdő ma egykoru fából áll, nem úgy, mint régen, mikor az erdő tele volt bozóttal, áthatolhatatlan sűrűséggel, odvas, pudvás fákkal, mindannyi jó fészkelő helye a madaraknak. A mezőkről hiányzanak a bokrok a ciherek. A mocsarak és lápok le vannak csapolva, ritka a nádas, a sás.

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRGYJA.

É J I P Á R B A J.

(Költői elbeszélés)

Ejszaka van, a föld színét bús holdfény borítja,
A Dunának szöke habját szellő fodorítja.
A budai hídtul
Könnyű sajka indul,
A sajkában két csónakos mardosva egy kintul.

Barna egyik, szöke másik s ifju mind a kettő,
Sivar mégis, mint a föld, mely terméketlen, meddő.
S a midőn éjfélt lett,
Az ég elsötétlett.
És megállt a sajka, ott, hol a Duna legmélyebb.

S mond a barna: „Egy leányért viv szívünk szerelme,
Te is, én is ölthatatlan szenvedéllyel telve.
Csak egyikünk élhet;
Mert kinos az élet,
Ha a szívben minden reggel csak a bánat ébred.

Itt egy ezüst-, ott egy aranyfényű csillag látszik;
Nos! ha nem vagy gyáva: válassz! enyém lesz a másik.
S kiét majd a felhő
Kioltja, mely feljő,
Nászát azzal lakja még ma a dunai sellő.

És a szöke ifju szíve megrezzenve dobban
S büszke daccal, gyors ajakkal válaszol legottan:
„Jó — én ráállok
Becsület a zálog;
Az a csillag enyém, amely lövell ezüst lángot.”

Reng a sajka révedezve, a két ifju benne;
Aggva most, majd reménykedve, majd meg megdöbbenve.
Oh! mi bős játék ez.
Amely itt megy véghez,
Jó szerencse, — bal szerencse, — isten keze végez.

És lobbán a barna ifju lázas szenvedélyre,
„Hah! mi üdv lesz birni ötlet; senkitől sem féltve.
Neki én egyetlen,
Hűek mind a ketten,
Boldogítva és szeretve egymást végzetlenül.”

S felsőhajt a szöke ifju önmagába térten:
„Édes anyám! Édes anyám! imádkozzál értem,
Ha meg fogok halni,
Ki fog vigasztalni?
Elhagyott özvegyeség buját nyugasztalni.”

Most nyugatról kél egy felhő, hamvas szárnya hosszú,
Haragosan tör előre, mint a kihitt bosszu.
A két csillag reszket —
A két ifju vesztet, —
Olyan bágyadt, olyan sápadt, olyan reményvesztett.
És huzódik jobbra-balra az a rémes felleg,
Majd az arany-, majd az ezüsfényű csillag mellett.
Végre hamvas szárnya
Kanyarodik hátra, —
S kioltva az ezüst csillag villogó sugára.

És feláll a szöke ifju: „engem ért a kocka!
„Oh! bocsáss meg édes anyám, végzetem úgy hozta.”
S összecsap a hullám
A lebukott hullán
És síma a Duna tükre egy pillanat multán.

Száll az idő, szárnyainak ninesen soha nyugta,
Hajnal felé az éjszaka magát kialudta.
A kelő nap támad,
Fenn örömfény árad;
De a földön, de a földön siralom és bánat.

Duna partján agg kezeit tördeli egy asszony,
Egész éjjel imádkozva térdelt, hogy viraszson.
S most kétségbeesve
Jár, lát keresve
Aki töle bucsúcsókkal elvált tegnap este.

Ott halásznak a halászok merítő hálójával,
S reménykedve kérde tőlük esdekelő szóval:
„Oh! ti jó halászok,
Aki itt halásztok,
Szöke fiam errefelé, kérlek, nem láttátok?”

„Mi halászok Duna partját messzire bejártuk,
Hanem a te szöke fiad, mi bizony nem láttuk.”
A bus asszony sáppad,
Szeme könnybe lábad,
Gyöngye térde összecsuklik; de csak tovább fírad.
Majd hajósok mennek arra vitorlas hajóval;
S átkiált a szegény asszony töredező szóval:
„Oh! ti jó hajósok,
Aki itt hajóztok,
Szöke fiam nem láttátok? Halljam vigasz-szótok.”

„Mi hajósok a nagy Dunát messzire bejártuk;
Hanem a te szöke fiad, mi bizony nem láttuk.”
S a bús anya jajgat;
De megint elhallgat,
A fűzesben lát egy ifjut, ide-oda ballag.

A fészkelő helyek visszaállítása tehát fontos dolog. Ha az erdő a mező távol esik, akkor van kertünk, ültessünk abba egres, ribizli, borostyán v. más bokrot. A gyümölcsfákat lássuk el mesterséges fészkekkel. A kertben helyezzünk el mesterséges etető helyeket, stb. és akkor nagyon sokat tettünk a saját érdekünkben is, mert a kedves apró jószágok hamar oda fognak telepedni.

Erről nagyon sokat lehetne írni, mivel azonban ma már szakmunkával rendelkezünk, azért ennek meghozatalát melegen ajánlom. Ilyen munka: Csörgey Titusz „Utmutató a mesterséges fészkek-odvák alkalmazásához és egyéb madárvédelmi intézkedésekhez”, a m. kir. földmívelésügyi minisztérium kiadása, ajánlom továbbá ifj. Kühnel Márton első magyar fészkek-odu és madáretető készülékek gyárát Baranyakáráson. A nagyméltósági földmívelésügyi m. kir. miniszter 3 fészkek-odu mintát küldött a petrozsényi kir. erdőgondnokságnak, az érdeklődőknek való bemutatás végett. A három különböző minta rendkívül érdekes és a csuszka, fakusz, nyaktekeres, fülemüle, kormos légykapó, kis fakopáncs, barázdabillegető és cinegéknek alkalmas lakóhelyül szolgál.

Az idő elérkezett, hogy a hasznos madarak érdekében mennél többet tegyünk.

P . . .

KÜLÖNFÉLÉK.

— Hunyadvármegye törv. hat. bizottsága mult hó 29-én tartott rendes közgyűlésén Mara László lemondott főispánnak a vármegye érdekében kifejtett kiváló munkásságáért egyhangú lelkesedéssel jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Élénk vita folyt a lefolyt képviselőválasztások miatt. A román bizottsági tagok interpelláltak Pogány Béla alispánt a dobrai kerületben szerített alkalmazott hivatalos presszió miatt, melylyel a nemzetiségi jelöltek megbuktak. Ajtay Aladár és Szentiványi Gábor orsz. képviselők szállították le kellő értékére a vehemens kitöréseket s a közgyűlés tudomásul vette az alispán megnyújtató választát, lebecsülték dr. Vlád Aurélt ama kijelentéseért, hogy nem szavaz bizalmat a kormánynak, melynek kormányzata alatt ez a választás megtörténhetett. A közgyűlés azonban bizalmat szavazott a kormánynak. Majd megválasztották hátszegi főszolgabíró Bernáth Bélát, első szolgabíróvá dr. Bartha Dezsőt és szolgabíróvá Barcsay Ákóst és marosillyei főszolgabíróvá: Finna Jánost.

— A gör. keleti vallású hívek imaházát Vulkánban mult hó 27-én szentelte fel Stanca Avram petrozsényi lelkész. Az egyházi szertartás után társasbéd, majd táncmulatság volt özv. Krausz Péterné vendéglőjében, melyen az építendő g. kol. templom javára felül

fizettek: Pál Sándor 3 kor., Hátszegi gör. kel. esperes 280 kor., Mettler Antal kereskedő, Vulkán 2 korona 40 fillér, Ápel Lajos 2 kor., Blascheck Aladár 2 kor., Régeni József 2 kor., dr. Gidró Jenő 2 kor., König Ferenc 160 kor., Irimie Trucza 80 fill., Vinkler Mihály 80 fill., Oprea Miklós 80 fill., Ditai János 80 fill., Varjassy Béla 80 fill., Krausz Ferenc 60 fill., Veiczik Antal 60 fill., Tamborlin Aristotel 60 fill.

— Egy petrozsényi urleány művészi sikere. Ha Petrozsényben rendezett metinéről irt tudósításban elismeréssel szólnánk egyik-másik itteni szereplő kitűnő zongora játékaról, sokoldalú tehetségéről, azonnal felszisszenne a gáncsoló kicsinylés s nyilvánulna ilyen megjegyzés: „hol venné magát a szenes gödrök között a kitűnő zongora játékos és sokoldalú tehetség”. Jól esik tehát, hogy egy petrozsényi urleányról a fővárosi sajtó a következőkben emlékezik meg: „Doktor Málnay Mihályné felsőbb leány-intézete fényesen sikerült jótékony célú matiné rendezett növendékeivel május hó 29-én az Urániában... Első sorban Sternberg Olga kisasszonyról kell megemlékeznünk, aki kitűnő zongora-játéka mellett különben is sokoldalú tehetségnek bizonyult”. (Magyarország.) Hasonló elismeréssel említik a többi fővárosi lapok is a kisasszony fényes sikerét, mit jóleső örömmel és büszkeséggel regisztrálva azon reményünknek adunk kifejezést, hogy bizonyára lesz alkalmunk a nevezett kisasszony művészetében itthon is gyönyörködhetnünk.

— A sorozás folyó hó 12-én és 13-án lesz Petrozsényben.

— A sorozásra vonatkozólag kiadott honv. min. rendeletet ismertettük. Ujabb rendeletben figyelmezteti a miniszter a hatóságokat és védőköteleseket, hogy a sorozás f. é. június hó 11-től július 14-ig, ha az 1905. évi ujonejtutalékok az országgyűlés által megszavazottak, tényleg végre is fog hajtatni. A rendelet és terjedelmes indoklása megemlíti, hogy az 1905. évi ujonejtutalékok felhívott állításkötelesek érdeke is azt követeli, hogy a fentebb említett időszak alatt megtartandó sorozáson, vagy az ezt követő utóállításon akár az illetőségi, akár a tartózkodási helyük mozgó, illetve állandó sorozóbizottsága előtt okvetlenül megjelenjenek és állításkötelezettségüknek az említett idő alatt eleget tenni igyekezzenek, mert ez által elérik azt, hogy besoroztatásuk esetében az 1905. évi sorozási évfolyamba oszthatnak be s így összes szolgálati idejük egy évvel megrövidül és azonfelül ha az ujonejtutalékba jutnak és oszthatnak be, még a rendes sorhadi tényleges szolgálatuk tekintetében is esetleg több hónapra terjedő kedvezményben részesülnek. Hogy a fentebb említett cél elérhető legyen, indokoltnak és szükségesnek tartja a fennálló szabályoktól eltérő kivételes intézkedéseket tenni, egymint: a mult évi jutalékok felhívott, vagyis

az 1884., 1883. és 1882-ik évben született állításkötelesek igyekezzenek a folyó évi június hó 11-től július 14-ig megtartandó fősorozáskor, vagy az annak befejezése után tartandó utóállításon megjelenni, mert ha a jelzett időben besoroztatnak és az ujonejtutalékba beosztatnak, összes szolgálati kötelezettségüknek egy évet, a tényleges katonai szolgálatuknál pedig esetleg több hónapot nyerne; 2. azon felhívott és az 1884., 1883. és 1882-ik évben született állításkötelesek pedig, kik mezei és aratási munkák elvégzése céljából más akár ugyanazon, akár más járásbeli vagy vármegyei községekbe, illetőleg az azokhoz tartozó puszta távoznak, elmenetelük előtt a községi előjáráságoknál saját jól felfogott érdekükben jelentkezni el nem mulasztászik. A jelentkező állításköteleseknek jogukban áll a tartózkodási hely sorozóbizottsága előtt leendő megvizsgálataukat kérelmezni, s e végből a tartózkodási hely a községi előjáráságánál állítatásuk iránt teendő intézkedés végett jelentkezni. A munkásigazolványt vagy más kéznél levő, a születési év és illetőségi hely tekintetében felvilágosítást nyújtó iratot, minden állításköteles személyazonosságának megállapítása végett magával vinni és a sorozásnál felmutatni tartozik. Az idegen illetőségi állításkötelesek az illető községre nézve megállapított sorozási napon oly időben és sorrendben vezetendők a sorozóbizottság elé, hogy a mezei vagy az esetleges aratási munka teljesítése körül lehetőleg minél kevesebb időt mulasszanak. IV. Az illetőségi helyük sorozójárástól, illetőleg annak székhelyétől távol és nem mezei, esetleg aratási munka végzése céljából, hanem állandó alkalmazás mellett tartózkodó és ugyancsak az 1884., 1883. és 1882-ik évben született állításkötelesek is, amennyiben a tartózkodási hely sorozó bizottsága előtt leendő megvizsgálataukat még nem kérték és erre engedélyt még nem kaptak volna, figyelmeztetnek, hogy még mindig jogukban áll a tartózkodási hely sorozóbizottsága előtt leendő állítatásukat kérelmezni és igyekezzenek a fent jelzett időben a sorozáson, esetleg utóállításon megjelenni, mert besoroztatásuk esetében a már említett kedvezményben részesülhetnek. — Azon állításkötelesek is, kik a tartózkodási hely sorozóbizottsága előtt leendő megvizsgálataukat nem kérték, de állítási lajstromkivonataik még meg nem érkeztek, megvizsgálataukat végett a sorozóbizottságok előtt megjelenhetnek, ahol azok jegyzőkönyvileg (a véd. utasítás I. rész 101. szakasz 6-ik pontja alatt foglalt rendelkezés analogiájára) megvizsgálandók.

— Cirkusz Petrozsényben. Nagy Antal 30 tagból álló társulata kelden, f. hó 5-én kezdi meg 14 idomított, loval érdekesnek ígérkező produkcióit a piacon. Ha az esőzés még akkor sem szűnik meg, bizony nem valami kecsesítő kilátása van a jól szervezett társu-

Tántorogva megy feleje, — jó, hogy nem volt messze; És egy örült áll előtte, szemeit meresztve.

„Oh! jó ifjú, kérlek,

Latod alig élek,

Nem láttad-e szőke fiam? Jaj ne néz rám, félek”.

És az örült összerándul, reszket egész teste,

Szeme vérben, feldult arca szederjesre festve.

„En vagyok a barna,

Aki azt akarta.

Hogy az egyik kézfogóra, másik kárhozatra.

Jött a felhő — és kioltá csillaga sugárát;

Itt bukott le, — érte megyek, — felhozom őt, — várj itt.

S összecsap a hullám

A lebukott hullán,

És sima a Duna tükre egy pillanat múltán.

Alkonyodik, esteledik, leng az est fuvalma, —

Duna partján ott fekszik egy szegény asszony halva.

Érte egyre-másra

Sorsnak sok csapása.

Jaj istenem! be szomorú a világ folyása.

Temérdek,

A nagy dob.

(Ezäpusi mese.)

Történt pedig, hogy megindult a nagy dob és ment arra, amerre a nap felkél. Amint megy, mendégel, nagyon elfárad és egy nagyon szép város közepén megpihen. Gondolja magában: itt maradok, mert itt sok az ember, akik szeretni fogják az én hangomat. Lakást bérelt tehát szepet és előkelő vendéglőben ette meg a vacsoráját, ebédjét. Ha pedig kedve szótlyant,

elkezdett dobolni. Előbb pianissimó, később ugy, hogy az emberek majd bele süketültek, ami nagyon tetszett a nagy dobnak. Nevezetes napokon pedig, vagy vasárnap, mikor zöld takaró fedte már nagyon megkopott rájárat, a nagy dobolásra odaesődött ama rengeteg ember s várták, mit is akar mondani a nagy dob. Ő pedig felállt egy asztalra és beszélt:

— Tisztelt hallgatóság! Halljátok milyen öblös hangom van? Nemde egyszerű? Halljátok milyen felségesen tudom mondani: bum, bum? Ti csak ámulatok, bámultok, pedig ez semmi. Amit fogok most mondani, az a valami. Ha meghalljátok le fogtok borulni előttem és azt fogjátok mondani, ilyen nagy dob nincsen a világon. Mert — igen tisztelt hallgatóság — az én fejemben, azaz az én hasamban, mert amint látni tetszik, fejem nincsen, szóval az én hasamban tömegtelen arany van. Csillogó villogó arany. Amivel lehet vásárolni mindent, ami szemnek és száznak való és jó. Az én hasam tele van — mondom — arannyal és fogok adni belőle mindenkinek, csak egy keveset várni kell még. Várni, várni.

Az emberek pedig vártak. A nagy dob pedig szólott. És az ígért pedig maradt ígért. Ugy, hogy az emberek, akiknek tetszett a nagy hang — már kezdtek unni a dolgot, a sok szót és látni akarták az aranyat, hogy iganak a nagy dob egészségére, már ahogyan szokás. De mondani nem merték, félvén, hogy a nagy dob a fene nagy dobverővel orron üti egyiket, vagy másikat, ami mégis csak kellemetlen lenne.

Egy alkalommal nagy dolog történt. Ismét szólt a dob és az aranyak csengtek, de csak ígért képen. Az emberek pedig zugtak. Volt azonban egy nagyon erős labu merész ember, ki, mikor a nagy dob legjobban bumogott, felugrott a hagyományos asztalra és a fülebe kiáltotta a nagy dobnak. Lássuk hát hel van az a sok-sok csengő sárgácskó. Mivelhogy elég volt a bolondításból. Lássuk a medvét.

Az embereknek tetszett a dolog. A nagy dob pedig alig tudott szóhoz jutni a nagy ámulattól. Mene-külni azonban nem lehetett, mivelhogy nagyon sokan vették körül az asztalt. Szó szót fogott. Az emberek ordítottak. A nagy dob meg volt ijedve. Mikor pedig már izzott a levegőben a harag, mert a nagy dob orron ütötte azt a fiatal embert, aki kérdőre vontá őt, valaki a nagy dob hasába rugott, ami után — bár beszakadt a kutyabőr — arany csak nem akart hullani, mert üres volt.

Tanulság: Nem minden dobnak a hasában van arany, habár nagyon szól is.

K.

Apróságok.

Ahol nincsen asszony. Amerika Nobraska városában ugyancsak szomorú világ van: nincs asszony. Most a város férfiai egy albumot szerkesztettek, amely az összes nőtlenek arcépeit magában foglalja. Minden arcép alatt az illető neve, kora, vallása és lakása áll. Tartalmazza azonkívül a nő leírását is, amilyennek az életpárját óhajtaná. Ezt az albumot aztán körözetik az egész világon, remélve, hogy így akad pályázó.

A divat. Az angol szépségek között most furcsa divat járja, szinte járványszerűen ütötte fel a fejét a harisnya-kultusz. Nemcsak szépen készített selyemből készülnek ezek most már, hanem remek festményekkel díszítik őket és elkernek párjért 1000—2000 koronát. Ennek a divatnak egy örületesebb kinövése a csengetyűs harisnyakötő. Vannak ugyanis angol hölgyek, kik harisnyakötőjüket tele agatják kis ezüst csengőkkel, melyek aztán minden lépésre olyan sarkantyúszerű halk csengést hallatnak. Már az utcai ruhák fodraiban is van ilyen csengetyű.

latnak, melynek produkciói a vidéki városokban tet-
szést aratott. Sajnálatos volna a közönségre is, ha a
folytonos esőzés megfosztaná a most egyedüli szórakozástól.

— **Pályázat kisiparosok részére.** A m. kir. honvédség 1907. évi lábbeli szükségletéből a hazai kisiparosok részére fentartott 16,720 pár bakancs szállítása tárgyában a honvédelmi miniszter felhívja az érdekelteket, hogy a szállításra pályázó kisiparosok, illetve azok állandó vagy alkalmi szövetkezetei a szerződési feltételek és bakancskészítési határozmányok figyelembevételével szerkesztendő ajánlataikat, ahol ipartestület van, azok útján, különben pedig közvetlenül az alulírott kereskedelmi és iparkamarához legkésőbb **f. é. június hó 15-ig** tartoznak a szabályszerű béléggel ellátva benyújtani. Tájékoztató megjegyzji, hogy a lábbelik készítésénél és szállításánál az eddigi feltételek és módok maradtak az idén is érvényben, a bakancsok ezúttal páronként 11 kor. 22 f.-ben állapított meg. A fentebb jelzett bakancsok a vállalatnyertes iparosok, állandó és alkalmi szövetkezetek saját költségén, legkésőbb 1907. évi március hó végéig a honvéd központi ruhatárba, Budapestre leszállítandók lesznek. Bővebb felvilágosítást ad az aradi kereskedelmi és iparkamara, valamint a helybeli ipartestület.

— **A megtamadott rendőrök.** Rendszerint a rendőrség brutalitása ellen panaszkodik a közönség. Menynyire jogosult ez a divatosá vált megrovás, azt nem tudjuk, mert Petrozsényben uton utólen azt rosszalják, hogy nagyon lanyhán járnak el rendőreink ott is, ahol az érelyes rendőri beavatkozás indokolt volna. És ezt az elbirálást tapasztalat alapján sok tekintetben indokoltnak tartjuk, jóllehet arról is van tudomásunk, hogy kényesebb közszolgálatot senkisé meg teljesít, mint rendőreink, akik szüntelenül ki vannak téve — sokszor a magukat értelmiséghez számító — garázdálkodók okatlan bántalmazásának. A kir. csendőrség igaz, hogy terhes szolgálatot végez, de jogos fellépése esetén érvényt tud szerezni indokolt eljárásának s ha megtamadják, vagy ellenszegülnek, a jogos fegyverhasználat eléggé biztosítja a sikert. Míg rendőreink csak önvédelemre használják a hatályosnak nem igen mondható fegyverüket. És akik ezt nem tudják, rásütik rendőreinkre a gyávaság bélyegét. Mult pénteken nem Petrozsényben, hanem Puján támadta meg Sztojka Petru m.-livádiai kötekedő, garázdálkodó kupec két petrozsényi rendőrünket, kik a büntető járásbírósnál a nevezett ellen a velük szemben elkövetett büntetendő cselekményért panaszt emeltek. Boer kir. bíró a kir. törvényszék hatáskörébe tartozván az ügy ily értelemben döntött. Ekkor a tárgyaló teremben Muntyán Juon oly erővel ütötte arcul Könyű Károly petrozsényi rendőrt, hogy ez egy pillanatra megtántorodott, majd kardját kirántva a támadójára rohant, de a kir. bíró érelyes fellépése a felhaborodásában magából kikelt rendőrt önmérsékletre bírta s a támadó és megtamadott eltávoztak. A bírósági épület udvarán orozva rátámadt Stojka Petru, Könyű K. rendőrré s késsel leakarta szurni, de csak ennek védelemre emelt jobb kezén ejtett jelentékeny sebet s elfutott és az udvar kijáratánál utolérve Todor Demeter petrozsényi rendőrt azt szintén orozva egy kövel úgy fejbe ütötte, hogy azt nyomban elborította a vér, mire az orvtámadó befutott a postahivatal udvarába s nemsokára onnan egy hatalmas vasas somfabottal előrohant s az után rátámadt Könyű K. rendőrré, aki kardjával felfogta a fejére irányzott halálos ütéseket. A közönség lélekzet-visszafojtva nézte a heves küzdelmet, csak egyesek biztatták a rendőrt, hogy szurja le a támadóját, mielőtt az őt leütné. De Könyű K. csak védekezett, mialatt odaért Japó Gáspár puji csendőr s kardot rántva visszavonulásra kényszerítette Muntyán Juont, ki látszólag lecsillapult s midőn a csendőr hüvelybe dugta kardját, Muntyán hirtelen Könyűre rohant, s egész erejével hatalmas ütest mért a fejére, de ez felre ugrott s egy csapással a csukló felett levágta a támadója kezét s Jäger járási orvos azonnal amputálta s a csontka kar vérzését elállította. Intelligens, részrehajlatlan szemtanúk szerint ez a tényállás, akik szinte felhaborodással rosszalják a rendőrt könynyelműségét és önmérsékletét, hogy a halálos veszedelmet támadójának ártalmatlanná tételével magáról a jogos önvédelem korlátai között előbb el nem háritotta.

A puji főszolgabíró az esetről tényleírást küldött a dévai kir. ügyészséghez s a megtamadott rendőrök ugyanoda feljelentést tettek támadójuk ellen s betérjesztették a rajtuk ejtett sérülésről az orvosi látóletet.

— **A vasárnapi munkaszünet** megszégésével vádolt petrozsényi és vulkáni kereskedők ellen kihágási ügyekben Hunyadvármegye alispánja az aradi kereskedelmi és iparkamara véleményét kérte, minthogy azonban a munkaszünet eddigi rendszerét Petrozsényre, Vulkan- és Lupényre vonatkozólag megváltoztató főszolgabírói és alispáni egybehangzó véghatározat legfelsőbb fokón felülbírlat alatt áll, a másodfoku döntés függőben hagyását javasolta a kamara közös bizottsága addig, míg a kereskedelemügyi miniszter a fennforgó vitás kérdésben nem határoz.

— **Gyávaság.** ocsmány alávalóság az, ha valaki bármilyen indokból orvtámadást intéz másnak élete, vagy becsülete ellen. Ilyen galádságok nem tartoznak a ritkaságok közé. Ha valakinek leszámolni valója van, álljon szembe az illetővel, de bujkálva, orozva ne igyekezzék ártani ellenfelének, úgy, hogy az ne is védhesse magát. Ilyen kvalifikálhatlan kísérletet követett el valami hitvány merénylő Szűszer Sándor ellen, kinek halószobája ablakán kedden éjjel 11 és 12 óra között forgó-pisztolylyal belöttek. A golyó a szoba falába furódott és a hős (?) úgy ellillant, hogy a petrozsényi csendőrség és rendőrség által nyomban foganatosított érelyes puhatolás nem vezetett nyomra a mai napig sem. Sem a gaz merénylőről, sem a kísérlet okáról a kizemelt áldozatnak még csak sejtelve sincs.

— **Jupiter pluvius** nagyon pazarul ontja nyakunkba az áldást. Hetek óta nap-nap után esik az eső s borus az ég szüntelenül. Mult hó 23-án ujult a hold s ma már éjjel után nyugszik, de még nem gyönyörködhetünk a holdvilágban. A nap is csak ritkán ragyog ki rövid időre a szürke fellegek közül. Pénteken lesz Medárd. Tapasztalatlan alapuló közhit, hogyha ezen a napon esik az eső, akkor 40 napig minden nap esik. Ments' Isten! Eddig is már nagyon sok a jóból.

— **Hangverseny.** A petrozsényi bányatársulati zenekar 1906. június 4-én az alsó-gyarmati (Györke) vendéglőben hangversenyt rendez, melynek műsora: 1. Nyitány a Mignon-operából, Thomas A.-tól. 2. Bevezetetlen symphonia, H.-moll-ban, Schubert F.-tól; 3. Allegro moderato, b) Andante con moto. 3. Liszt Ferenc II. magyar rhapsodiája. 4. Ábránd, Smetana F., az „Eladott menyasszony” című operájának motívumaiból. 5. „Danse Macabre”. Saint Saens-től. 6. Xylophon-szólo. — Kezdeté este 8 órakor. A műsor 3. és 5. száma több oldalról nyilvánított óhaját folytatn kerül ezúttal is előadásra. A kellemes szórakozást és élvezetet nyújtó hangversenyre felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

— **Tanítókönviktus Aradon.** Az „Aradvidéki Tanítóegyesület” és a D. M. K. E. Aradon tanítókönviktust építettek. A könviktus 1906. évi szeptember 1-én nyílik meg. A könviktusba felvételen: Közép- (gymnáziumba, reáliskolába) felsőkereskedelmibe, polgáriskolába, tanítóképzőintézetbe és a fém- és faipariskolába járó fiú tanulók. Kivételes esetekben elemi iskola III. IV. osztályba járó gyermekek is felvételnek. Az aradi tanítókönviktus a családi élet igényeinek megfelelőleg van berendezve és lesz vezetve. A könviktus belső életét az „Aradvidéki Tanítóegyesület” tagjai irányítják, vezetik. A tanítóság minden tudásával és szeretetével rajta van, hogy a szülők és nemzetünk legdrágább kincsét: a gyermekeket vallás-, erkölcsi- és hazafias szellemben nevelje. Az intézetbe 120 tanulót vesznek fel. Egy-egy gyermek évi négyszáz (400) korona ellátási, tíz (10) korona felvételi, öt (5) korona orvosi, tíz (10) korona prefektusi és tíz (10) korona ágyneműek használati díjat fizet. A fejpárna kivételével az összes ágyneműeket az intézet adja. Tanítógyermekek évi kétszáznyolcvan (280) koronát és a fent megnevezett összes egyéb díjakat fizetik. Ezen díjakért a gyermekek lakást, ételmezést, a tantervszerű tanulmányokban segítséget, orvosi felügyeletet, mosást, ágyneműeket, kiszolgálást, fűtést és az összes butorok, játékszerek ingyenes használatát kapják. Az ellátási és prefektusi díjak minden hónap 1-én előre, a felvételi, orvosi és ágyneműek használati díjak az intézetbe való felvételn napján (szept. 1—4.) egyszerre fizetendők. A gondnok, aki tanterfiu, az intézetben lakik és állandóan (családjával a tanulókkal együtt étkezik is) a gyermekek között él. A tanulmányok ellenőrzésében és a rend fentartásában az

intézetben lakó felügyelők segítkeznak neki. Az intézetbe való felvételért 1906. július hó 1-ig, bélyegmentes írásban kell folyamodni. A folyamodványok a felügyelő-bizottság ügyvivő elnökéhez: Kovács Vincéhez (Arad, polgári fiú-iskola) küldendők, aki az intézetbe való felvételre, valamint az egyes iskolákba való beíratásra és minden más ügyre vonatkozólag szívesen szolgál részletes felvilágosításokkal.

— **Emlékeztető.** A zslivölgyi tanítók — mint már hirt adtunk róla — az iszkronyi fűrésztelepi iskola tanítási termében június hó 7-én, csütörtökön fogják járásköri gyűlésüket tartani. A gyűlésről annak idején befogunk számolni.

CSARNOK.

Memento mori.

*Ha majd ott a domboldalon,
Szomorufűz lombja alatt,
Sirba teszik koporsómat
S nyirkos földdel betakarnak.*

*Ejtel-e értem egy könyvet?
Elrebegi-e majd ajkaid?
„Éltédben sokat szenvedtél,
Nyerd meg az örök nyugalmat!”*

*Kijösz-e majd néha-néha,
Mondani egy „Miatyánkot”,
Helyretenni kis keresztem,
Hogyha kidűlve találd?*

*Ugy-e nem jösz? Elfelejtess!
A kis kereszt majd elkorhad,
Koporsóm is összenyomva,
A sírdomb is majd behorpad
S nem jelzi a helyet semmi,
Hol hidegűlt testem porlad!*

*De hátha egy titkos erő
A földet mozgásba hozza,
És az iszonyu chaosban,
Egy köszírtet állít oda,
Maradandó emlék gyanánt
A behorpadt sírhalomra?*

*Igen, ez legyen emlékem
Égbenyuló kopasz szikla,
Melyre szemfedőt borítson
A leáldozó nap pírja,
S párja után a csalogány
Bús panaszát itten sirja!*

*Igen, itt nyugodjam álmodom!
És ne háborgasson senki.*

*Elég volt a szenvedésből!
Hagyjatok békén pihenni!*

BAKÓ LAJOS.

MESE.

*A leány ideálja volt a magány
A nagy világot nem szerette
A fiú zárkózott volt, halavány,
Álmát dalokban eltemette.*

*Es elmondták sokszor, nagy merészen
A világ oly dőre, ostoba,
Ismerték egymást réges-régen
S nem hittek egymásnak soha.*

*Elváltak; nem történt azóta semmi,
A dalt s az álmod régen elfeledték.
— Azt sem tudta meg róluk soha senki
Hogy egymást végtelen szerették.*

KARAFIÁTH JENŐ.

Szerkesztői üzenetek.

Gedeon. Versbe szedett bibliai történetéből csak ennyit közlünk:

Hej! Delilla, Delilla,
A te lelked de lila.

Olyan mint egy ócska szoknya,
Nem tudok én hozzá szoknya...

Ugyan uram, ha Samsom ezt olvasná, megfordulna a sirjában.

Fregoli, Hátszeg. Küldött novelláját nem közöljük. Ha tél, legyen tél. Zöldséget nem kérünk.

A. N. H. A békát — írja ön — nem azért szereti, mert a combja jó, de mert nagyot tud ugrani. Tiszteletük a gusztusát.

Demeter, Lupény. Oh! Demeter!

Fiatal ember. Helyben. Ha ön olyan jól tud táncolni, mint ahogyan írja, miért nem csap fel bakkecskének.

Psichológus, Vulkán. Lélektani tanulmányát az öngyilkosságról csak abban az esetben közöljük, ha bebizonyítja annak kétséghivatatlanságát. Például, ha felkötö magát.

Kiadótulajdonos: **Figuli Antal.**

Felélős szerkesztő: **Zádory Károly.**

Alólírott háztulajdonosnál, Petrozsény községének központján Kossuth Lajos nevet viselő főutcájában lévő épületében, a főutca **2 nagy szoba**, az udvarra néző **egy előszoba**, **egy konyha és felpince**, a folyosó alatt **fáskamara**; lakásul, **1906. évi július hó 1-től** több évre bérbe kapható.

Üzleti helyiséggé is átalakítható a Kossuth Lajos főutca néző része az épületnek, mely esetben lakásul még további **2 udvari szoba**, **egy konyha**, **egy kamara** és az egész **pince-helyiség** kiegészítő részét fogja képezni. A feltételek a tulajdonossal naponként déli 12 órakor megbeszélhetők.

Dombora László.

Lóárverés.

A Salgótarjáni Köszénbánya R.-Társ. petrozsényi központi istállójában **folymó hó 5-én d. e. 11 órakor 8 drb** különféle **selejtő** nyilvános szóbeli árverésen készpénz fizetés mellett el fog adatni. Miről a venni szándékozók ezuton értesíti

a Salgótarjáni **K. B. R.-T.**
petrozsényi igazgatósága

Értesítés.

Van szerencsém a Petrozsény és Vidéke n. é. községének b. tudomására hozni, hogy a Weisz Rezső-féle házban, Kossuth Lajos-utca 758 sz. alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelelő berendezéssel, valódi magyar-alföldi **orosházi házi-kenyér** sütődét és saját földgázmotor-malmi lisztraktárt nyitottam. Ugy a kenyér, mint a liszt jó minőségéért felelősséget vállalok.

Petrozsény, 1906. május 18.

Tisztelettel

Faludy Károly,

földgázmotor malom-tulajdonos.

Vendéglős kerestetik.

Egy jóforgalmu vidéki vendéglőhöz óvadékképes vendéglős kerestetik, ki magyar, német, román és lehetőleg a szláv nyelvet is érti. Cim:

Mandl Hermann, Lupény.

A petrozsényi vasúti vendéglőben

naponként friss **jegeskávé**, **fagylalt** és különféle **sütemény** kapható

Vasár- és ünnepnapokon legjobb minőségű friss csapolású **bajor-sört** szolgálunk fel nagyra becsült vendégeinknek. — — —

A perrent virágokkal, disznóvénnyel díszítve kellemes tartózkodási, — üdülési helylyé alakítom s fő-törekvésem oda irányul, hogy Petrozsény n. é. községének, valamint az itt átutazóknak igényeit izletes **hideg- és meleg ételek** s hamisítatlan **tiszta és jó italok** — kiszolgálásával kielégítem. —

A n. é. község kegyes pártfogását kéri — — — mély tisztelettel: — — —

Bözsza József,
vasúti vendéglős.

GARAI KÁROLY
ARADON.

Ajánl: szalonna, zsirt és minden hentes árut a legutányosabb árban.

Papir-, rajz- és írószerraktár.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke n. é. községének tisztelettel tudomására adni, hogy 1893. év óta fennálló **papirkereskedésem** ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legutányosabban kielégítem. **Tanszerek, rajz- és írószközök** nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb. kereskedésemben jutányos árban kaphatók.

KÖNYVNYOMDA.

Midőn a kultura tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdát** állítottam, majd hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével szolgáljam a hazafias törekvést. A kezdet nehézségeivel küzdve anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmeszebb menő igényeket a legutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. község szives támogatását kérem.

KÖNYVKÖTÉSZET.

A művelt község folyton fokozódó igényeinek kielégítését szem előtt tartva **könyvkötészetet** rendeztem be s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legutányosabban elvállalom.

Tisztelettel:
FIGULI ANTAL.

Üzlet és lakás áthelyezés.

Van szerencsém Petrozsény és Vidéke n. é. községének b. tudomására hozni, hogy egy lakásomat, mint kenyérsütőde (pék) üzletemet f. hó 15-től a Hermann Adolf-féle házból a Kossuth Lajos-utca Fehér Ignác-féle házba helyeztem át.

Ugyanitt egy butorozott szoba kiadó.

Petrozsény, 1906. május hó 11-én.

Bartalics János.

Eladó telkek

Alólírottak Petrozsényben, a Kálváriahegyen közvetlenül az ut mellett levő **416 □-öl telke**, melynek hossza az élenkforgalmu közlekedési ut mentén **32 méter** s melyen egy bő és jó vízi kút is van, továbbá:

Ugyanott a kórház-kerttel határos **112 □-öl területű telke** szabadkézből eladó.

TUTTE JÓZSEF, kéményseprő mester.

Figyelem!

Megbízható legjobb minőségű **hirneves valódi szepességi**

lenvászon és damasztáru

minden nagyobb üzletben kapható.

A késmárki gyár bejegyzett védjegye

Késmárki
gyármány
csak az,

mely ezen
védjeggyel
v an
ellátva.

HAZAI IPAR!